

ואגדה

בליל הסדר יש מקום לכולם

אריאל נבו

ואגדת

הגדה של פסח מונגשת גם לאנשים עם צרכים מיוחדים

אריאל נבו

יועץ תורני והלכתי: הרב ד"ר אורי ליפשיץ

מעצבת גרפית: רחל פרידמן אביטל

ארט דיירקטור: אשר וכיל

עורכת לשונית: רחלה ליפשיץ

מאייר פתיח להגדה: יעקב חנן

ניסן תש"פ | אפריל 2020

בהוצאת הקרן להנצחת עדינה קלמנוביץ

תודות:

עמותת שק"ל | חיים כהן ושות' רואי חשבון | משרד עו"ד - אריאל נבו

מוקדש לעילוי נשמת אימי מורתי עדינה קלמנוביץ', שעזרה בכל כוחה, ליבה ומרצה לאנשים עם צרכים מיוחדים - והכול בסתר.

לפרטים: 052-3003011 | arielkal@gmail.com

© כל הזכויות שמורות למחבר.

שימוש מסחרי מכל סוג שהוא אסור, אלא ברשות מפורשת בכתב מהמחבר.

4	דברי פתיחה
5	מה מיוחד בהגדה הזו ואיך אפשר להיעזר בה?
7	מפגש הכנה לקראת ליל הסדר
8	מקרא הגדה
9	בדיקת חמץ
9	נוסח הבדיקה והביטול
10	ביעור חמץ
10	הצעות לניהול והובלת ליל הסדר
12	הגדה של פסח
13	מנה ראשונה - כוס ראשונה
13	קַדֵּשׁ
14	וּרְחַץ
15	כַּרְפֵּס
15	יַחַץ
16	סיפור ההגדה - כוס שנייה
16	מְגִיד
24	הארוחה - כוס שלישית
24	רְחֹצָה
24	מוֹצֵיאַ מִצָּה
25	מְרוֹר
25	כּוֹרֵךְ
26	שְׁלֵחַן עוֹרֵךְ
26	צָפוֹן
26	בָּרֵךְ
30	שירים - כוס רביעית
35	הַלֵּל
40	נְרֻצָּה וּפְיוּטִים נוֹסְפִים

בשנת 1999 בהיותי תלמיד תיכון נפגשתי עם סבא שלי לדבר בפעם הראשונה על השואה. השיחות שלנו באותם ימים הותירו עלי חותם בל יימחה. בעזרת סיפוריו הצלחתי להרגיש חלק מהחורבן הנורא. הרושם של הסיפורים הוביל לכך שכמה ימים אחר כך כשסיירתי במחנות ההשמדה דמינתי אותי ואת משפחתי מתמודדים עם הצורך הנאצי. בסוף הסיור חזרתי לישראל והרגשתי בפעם הראשונה שיצאתי מעבדות לחירות.

התחושה של יציאה מגלות לגאולה, משואה לתקומה, ליוותה אותי שנים רבות כשקראתי בליל הסדר בהגדה של פסח: "בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים". כך, כדי להרגיש את יציאת מצרים המודרנית שלי חשבתי על סבא שלי שיוצא מהגטו וממחנה ההשמדה ומגיע לארץ ישראל.

לפני מספר שנים הבנתי, לפתע, שעדיין לא כולם יצאו 'ממצרים' והפכו לבני חורין. התבונה הזו הגיעה אלי במהלך משלחת מיוחדת לגרמניה שהייתי בין מארגניה. במשלחת, שיצאה מטעם עמותת שק"ל, השתתפו חברים שלי עם מוגבלות שכלית התפתחותית. חבריי התארחו במקום שבו בשנת 1939 הנאצים התחילו את הרצח השיטתי של אנשים עם מוגבלויות. מבצע ההרג השיטתי הזה כונה "תוכנית אותנסייה" והוא נועד לטיהור הגזע מאנשים "לא כשירים". כחלק מארגון המשלחת התוודעתי לעדויות היסטוריות לכך שהרצח של אנשים עם מוגבלויות היה התשתית לרצח השיטתי של יהודים על ידי הנאצים ועוזריהם.

אבל סיומה של מלחמת העולם השנייה לא הוביל ליציאה לחירות של אנשים עם מוגבלות. עד לפני כמה שנים נגזר על אדם עם קושי שכלי או נפשי שינודה מהקהילה, יורחק ממוסדות התרבות שלה ומחיי החברה שלה, וכמובן, ימשיך לחיות בגטאות.

בשנים האחרונות הגטאות החברתיים האלו הולכים ונשברים. ואנחנו רואים תהליך מתמשך ומבורך של "יציאת מצרים" לאנשים עם צרכים מיוחדים. הגטאות הפיזיים, בתהליך איטי, הולכים ונסגרים ואנשים עם מוגבלות יכולים לגור גם בקהילה כאחד האדם. כך, בכל יום שעובר יש עוד אדם עם קושי שכלי, תקשורתי, פיזי או נפשי שיכול לראות הצגה עם כולם, ללמוד כמו כולם, ולחיות בקהילה עם כולם.

מאז בכל ליל הסדר כשאני חושב על יציאת מצרים, אני חושב על המהפכה שכולנו שותפים לה. על המהפכה שאנחנו זוכים לראות בעינינו - איך אחרי אלפי שנים, כל האנשים, בלי קשר למוגבלות או לקשיים שיש להם, זוכים להיות בני חורין.

ההגדה של פסח שלפניכם היא צעד נוסף ביציאת מצרים המודרנית הזו. היא נועדה לאפשר לאנשים עם קשיים שונים להרגיש חלק מהותי מליל הסדר ומהקהילה - והכל תוך התייחסות מכבדת, מותאמת וראויה. היא גם נועדה לספק לכם, אנשים עם צרכים מיוחדים, חברים ובני המשפחה, פרספקטיבה נוספת ומעשירה על קיום ליל הסדר משלב.

מה מיוחד בהגדה הזו ואיך אפשר להיעזר בה?

הגדה של פסח נועדה לכולם. ולכל אחד יש הדרך שלו לקרוא את ההגדה ולחוות אותה. לכן, במהלך השנים התפרסמו הגדות שונות המיועדות לקהל מגוון. הגדה זו נועדה לסייע לאנשים עם צרכים מיוחדים, לבני משפחותיהם ולחבריהם לקיים ליל סדר משמעותי ומותאם לכולם. ואנו מקווים שאם יש לכם, לחבר שלכם או לבן משפחתכם קושי נפשי, תקשורתי או שכלי, הספר הזה יוכל לשפוך אור נוסף על המפגש בין ליל הסדר לאותם צרכים מיוחדים.

כדי לקיים ליל סדר המותאם לכולם יש ליישם את העקרונות הבאים:

ראשית, חשוב **להגביר את הוודאות ותחושת השליטה** של המשתתפים. ליל הסדר מבוסס על יצירת חוויה של שינוי; שינוי המודגש, למשל, בשיר "מה נשתנה". יש אנשים ששינויים עלולים לערער אותם ולהוביל לתחושה כאוטית ואובדן סדר ושליטה מעבר לרצוי. הגדה זו (כולל הרעיונות השזורים בה) מתבססת על השאיפה לאפשר לכולם תחושת שליטה יחד עם האפשרות לחוות ליל הסדר כהלכתו ובמלוא הדרו. לכן, בין היתר, הוספנו והדגשנו את ההכנה לפני הסדר. וגם חילקנו את ההגדה לארבעה חלקים.

שנית, **להתמקד בנושא מרכזי ולהימנע מהצפה רגשית וגירויים לא רצויים**. ליל הסדר כולל מגוון רחב של סיפורים ומנהגים. יש אנשים שהמגוון הרחב הזה מהווה בשבילם עומס והם יתקשו לעבד את המידע ואף יכולים להגיע להצפה רגשית. בהגדה זו השתדלנו להתמקד בעיקר ולנפות היבטים שאינם קריטיים, ככל שההלכה מאפשרת זאת. והכול, כדי לאפשר לכולם לעבד בצורה יעילה ונכונה את ליל הסדר וסיפור יציאת מצרים. לכן, בין היתר, השארנו ב"מגיד" רק את הרכיב המרכזי והוא העיסוק בסיפור יציאת מצרים. כמו כן, העברנו את אמירת "הלל" לסוף ההגדה. כלומר, אחרי שירי הסיום השייכים לסימן 'נרצה', תוך מתן אפשרות לסיים את ליל הסדר בלי אמירת חלקו השני של ההלל למי שלא יוכל לעשות זאת.

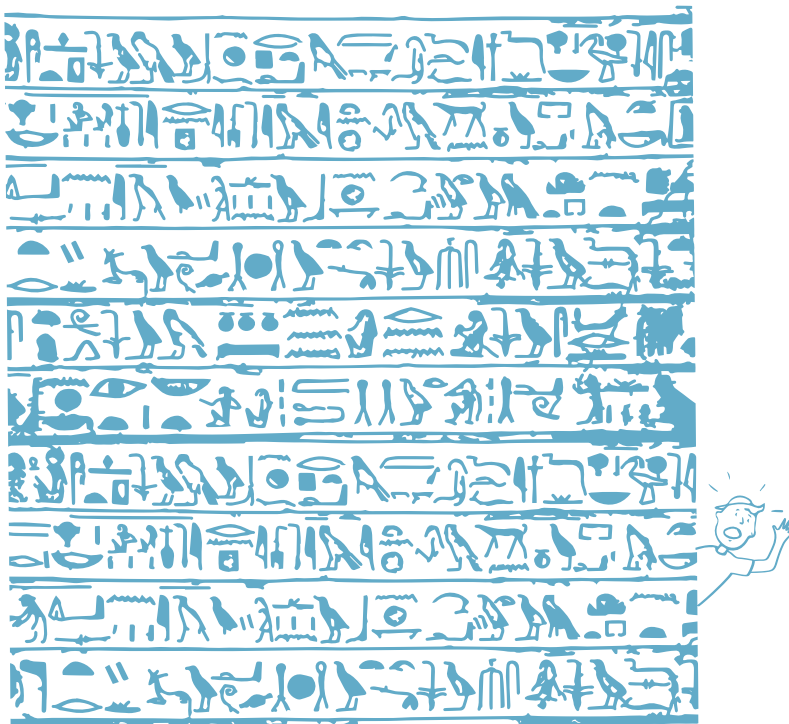
שלישית, ההגדה **נותנת הזדמנות לכל משתתף להיות שותף בליל הסדר לפי דרכו ולפי תפקידו בסדר**. כך, למשל, חלקים מסוימים מההגדה נקראים ומבוצעים רק על ידי מסדר ההגדה, כששאר המשתתפים מקשיבים, ואילו חלקים אחרים מבוצעים על ידי כלל המשתתפים. כדי לסייע לכלל המשתתפים הצבנו סימון מיוחד () לפני דברים בהם כל המשתתפים נוטלים בהם חלק. כמו כן, יצרנו את סיפור יציאת מצרים גם בהדמיה חזותית כדי לאפשר גם לאנשים שאינם דוברי עברית או לא מעוניינים לקרוא ללמוד על הסיפור. נוסף לכך, בהגדה יש מבחר של מחוות גופניות, כגון: הסבה, הגבהת הכוס והזלפת יין. כדי לאפשר לכל המשתתפים להיות חלק, ההגדה כוללת סמלים חזותיים שנועדו לתאר את המחווה בלי שימוש במלל. ניתן לראות את הסמלים שבהגדה והמשמעות שלהם בעמוד 8.

רביעית, ההגדה **מתייחסת לכל משתתף בכל הכבוד הראוי ומתוך שאיפה לייצר מפגש בגובה העיניים**. לכן, למשל, בחרנו בהגדה לתת גם לאנשים שאינם יודעים לקרוא להיות חלק מלימוד יציאת מצרים באמצעות תמונות. עם זאת, יצרנו בהשקעה אומנותית ומחשבתית תמונות מכבדות המותאמות לאנשים בוגרים עם ניסיון חיים, בין אם הם יודעים ומסוגלים לקרוא ובין אם לא.

כך שכל אחד יוכל למצוא בתמונות אלו את סיפור יציאת מצרים שלו. בחירה זו באה להבהיר שהתייחסות לאדם בוגר אוטומטית בתור נער רך בשנים אינה מכבדת ולא ראויה גם אם אותו אדם מתקשה במשימות קוגניטיביות.

כדי לאפשר ליל סדר משלב, שבו לכולם יש מקום, אנו ממליצים להיות קשובים לנושאים אלו גם במהלך ליל הסדר וההכנות אליו. כמו כן, אנחנו ממליצים לקרוא את כל הספר שלפניכם, כולל ההגדה עצמה, כמה ימים לפני הסדר כדי שתוכלו להגיע מוכנים ועם כלים טובים יותר בתיווך סיפור יציאת מצרים לכל המשתתפים.

בהמשך הספר תמצאו את הנושאים הבאים: התייחסות נרחבת למפגשי ההכנה שלפני ליל הסדר כולל הסבר החשיבות והדרכות לדרך ביצוע המפגשים; מקרא הגדה - סימנים גרפיים המאפשרים לכולם להתמצא במשימות ובמחוות הגופניות שבהגדה בלי צורך לקרוא; נוסח בדיקת חמץ וביעורו כולל הכוונה בנושאי תוכן ופרקטיקה; הדרכה כללית בנוגע לניהול ליל הסדר; נוסח של ההגדה של פסח המאפשר קיום ליל סדר כהלכתו תוך שילוב של כלל גוני האוכלוסייה. במספר מקרים בהגדה של פסח יש שינויי נוסח בין קהילות שונות. למשל, בנוסח ברכת המזון יש שינויים בין נוסח עדות המזרח לנוסח אשכנז. לטובת הבהירות וכדי להימנע מהצפה, בהגדה שלפניכם בחרתי נוסח אחד, כשבאופן מקרי ומשיקולי נוחות בחרתי בנוסח ההגדה כפי שזו נאמרה בבית הוריי.

מפגש הכנה לקראת ליל הסדר

ההכנה לליל הסדר היא חלק ממורשת ישראל, והלכה מפורסמת היא ששלושים יום לפני ליל הסדר מתחילים לעסוק בחג הפסח ובהלכותיו. הכנה כזו, אם היא נעשית כראוי, יכולה לסייע במיקוד ליל הסדר ובמניעת עומס והצפה רגשית במהלכו. במילים אחרות, מרוב פרטים בליל הסדר אפשר "ללכת לאיבוד" והיכרות מוקדמת עם הצפוי לבוא מאפשרת עיבוד טוב ונכון יותר של המידע.

אנחנו ממליצים על ביצוע **מפגש הכנה מרכזי שלושה ימים לפני הסדר**. המפגש המרכזי יהיה הזדמנות "לעשות סדר" בליל הסדר. במסגרת המפגש אנחנו ממליצים על הדברים הבאים:

1. במפגש ניתן **לתאר את ליל הסדר ולחלקו לארבעה חלקים** באופן הבא: כוס ראשונה שהיא המנה הראשונה ובה ארבעת הסימנים הראשונים (קִדְשׁ וּרְחֵץ, כֶּרֶפֶס, יַחַץ). כוס שנייה שהיא הסיפור ביציאת מצרים (מַגִּיד). כוס שלישית שהיא הארוחה (הכוללת את הסימנים: רְחֵץ, מוֹצֵיאַ מִצֶּה, מְרוֹר, כּוֹרֵךְ, שְׁלֶחַן עֹרֵךְ, צֶפֶן, בְּרָךְ). וכוס רביעית שהיא השירים ובה הסימנים האחרונים הַלֵּל וּנְרָצָה. כמו כן, במידת הצורך אנחנו מציעים **להציג ולהסביר את הסמלים החזותיים** שבהגדה זו שיעזרו למשתתפים בסדר שאינם יודעים לקרוא עברית. הסבר הסמלים יבוא יחד עם תיאור מחוות גופניות שלא בהכרח מוכרות. למשל, את פעולה הַהֶסְבָּךְ יש לתאר בתור הטיית הגוף מעט שמאלה. ניתן לראות את הסמלים שבהגדה והמשמעות שלהם בעמוד 8.

2. במהלך מפגש ההכנה אנחנו ממליצים **לנקוט בשפה חיובית ופוזיטיבית**. לתאר את ליל הסדר כחוויה מהנה ולתת תחושת ביטחון שמדובר באירוע טוב ונעים. אם עולים קשיים או חששות חשוב להיות קשובים ולספק עצות והדרכות ליחיד ולקבוצה במטרה להרגיע את המשתתפים ככל האפשר.

3. במהלך המפגש, וגם לאחריו עד ליל הסדר, ניתן **להשמיע שירים מוכרים** מהגדה של פסח כמו: "אחד מי יודע" ו"חד גדיא". עדיף להתמקד במנגינות שאותן המשתתפים מכירים ושאותן ישירו בליל הסדר עצמו.

4. במהלך המפגש כדאי לתת הזדמנות לכלל המשתתפים **להציג זיכרונות שלהם משנים קודמות על ליל הסדר** ופסח. הצפת הזיכרונות הישנים מנכיחה את העובדה שליל הסדר הוא חוויה מוכרת ואין צורך לחשוש ממנו או להיות מוצפים בגללו.

5. במפגש ההכנה או במפגש נוסף, ניתן **להכין הצגה קצרה המתארת את יציאת מצרים**. הפקת הצגה בליל הסדר היא מנהג ותיק ויפה ולהכנת ההצגה מראש יש יתרונות רבים. זאת בהנחה שההצגה מכבדת את המשתתפים. ההצגה מועלית בפועל בהגדה לפני השיר "מה נשתנה" וניתן לבצע כך: המשתתפים יצאו מהחדר וייכנסו חזרה עם מקל בידיהם וכרית על כתפיהם. מסדר ההגדה שואל אותם: "מי אתם?". המשתתפים עונים: "בני ישראל". המסדר שואל: "מאין אתם?". המשתתפים עונים: "ממצרים". המסדר שואל: "לאן אתם הולכים?". המשתתפים עונים: "לירושלים!". כמו כן, לפי מידת היכולת והעניין של המשתתפים ניתן להרחיב את ההצגה לשאלות נוספות העוסקות ביציאה ממצרים או ברגשות שהיו לעולים ממצרים.

מקרא הגדה

משימה לכולם - מחווה או משימה שבה כל המשתתפים לוקחים חלק.

משימה לכולם!

משימה למסדר ההגדה - משימה המיועדת רק למסדר ההגדה המנהל את הסדר.

משימה למסדר ההגדה

הצגה - הזדמנות למשתתפים לבצע הפקה תיאטרלית העוסקת ביציאת מצרים.

הצגה

הסָבָה - מטרים את הגוף מעט שמאלה. משימה זו מיועדת למי שהדבר מותר לו רפואית ועל כולם להיזהר מחנק ולוודא שכל המשתתפים בסדר.

הסָבָה

שיר - שיר שאותו כולם שרים ביחד במהלך ליל הסדר.

שיר

אכילת מצה - אוכלים מהמצה כמות המכונה בהלכה 'פָּזִית' שהיא שליש מצה בערך, או גודל של כף יד ממוצעת.

אכילת מצה

הזלפת יין - טובלים את האצבע בכוס היין ומתיזים בעדינות טיפה קטנה של יין.

הזלפת יין

נטילת ידיים - רחיצת שתי הידיים במים. לפעמים עם ברכה ולפעמים בלי.

נטילת ידיים

שתיית כוס יין - שתיית כוס של מיץ ענבים מפוסטר, המכונה תירוש.

שתיית כוס יין

בדיקת חמץ | הקדמה

בערב שלפני ליל הסדר עושים "בדיקת חמץ".

את הבדיקה עושים מיד בתחילת הערב ולפני ארוחת הערב.

יש מנהג להכין עשר חתיכות לחם קטנות ולפזר אותן בבית כדי שיהיה מה למצוא. חכמי ההלכה מציעים שהחתיכות יהיו קטנות ביותר, מתוך חשש שחלק מהן לא יימצאו. כדאי למנות את אחד המשתתפים שיהיה אחראי לרשום לפני ובמהלך פיזור החתיכות היכן כל חתיכה נמצאת. כמו כן, כדאי לעטוף כל חתיכה בשקית או נייר אלומיניום כדי שלא יתפוררו.

את הבדיקה מקובל לעשות בעזרת נר רגיל, בעל פתילה אחת או פנס או נר חשמלי. בשל החשש משריפה ההמלצה שלנו היא להשתמש בפנס או בנר חשמלי שיכולים להאיר גם בחריצים קטנים.

במהלך הבדיקה, ואף על פי שאין חובה הלכתית לעשות זאת, מומלץ להחשיך במעט את הבית כדי לחוות את תחושת הבדיקה בצורה ברורה יותר גם למי שלא יכול להיות בקרבת הפנס. עם זאת, חשוב לא להחשיך את הבית בצורה מלאה מפאת הסכנה שיש בכך.

בדיקת חמץ היא הזדמנות לעסוק במגוון נושאים, כמו חשיבות הניקיון. או: הצורך לבדוק את עצמנו ולוודא שעמדנו במשימה. אפשרות נוספת היא לעסוק בבדיקת חמץ בכוח של הדיבור. זאת כי בדיקת חמץ כוללת בסופה את ביטול חמץ. את הביטול ניתן לתאר כאמירה שבה אנחנו קובעים שמבחינתנו החמץ כבר לא קיים, וגם אם יש משהו שנראה כמו חמץ, בשבילנו הוא לא נחשב חמץ. את כוח הדיבור ניתן להבין בהקשר הפסיכולוגי. כך, אם אנחנו מצהירים על דבר מסוים יש לכך כוח להשפיע ולעצב את התנהגותנו.

נוסח הבדיקה והביטול

לפני הבדיקה מברכים את הברכה הבאה:

**בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל
בִּיעוּר חָמֵץ**

אחרי הברכה מבטלים את החמץ בניסוח הבא:

**כֹּל חָמֵץ וְשֵׂאֹר שֵׁישׁ לִי וְלֹא רְאִיתִי אוֹתוֹ, וְלֹא בְעַרְתִּי אוֹתוֹ וְלֹא יִדְעָתִי עָלָיו
יְיָהּ מְבֹטֵל וַיַּחֲשֵׁב הַפֶּקֶר כְּמוֹ הָעֶפֶר שֶׁעַל הָאָרֶץ.**

רבים נוהגים לבטל את החמץ תוך שימוש בנוסח הארמי:

**כֹּל חֲמִירָא וְחֲמִיעָא דְאִיכָא בְּרִשׁוֹתֵי, דְלָא חֲמִיתִיה, וְדְלָא בְעַרְתִּיה, וְדְלָא
יִדְעָנָא לִיה, לְבָטֵל וְלֵהוּי הַפֶּקֶר כְּעֶפְרָא דְאָרְעָא.**

ביעור חמץ

בערב פסח בבוקר נוהגים לבער את החמץ שנשאר. שעת ביעור חמץ מופיעה בלוחות השנה. זמן הביעור נקבע בשעות זמניות, שהן דרך הלכתית למדוד את היממה. כשסוף זמן ביעור חמץ הוא בשעה זמנית חמישית שזה לרוב בערך בשעה 11:00 בבוקר.

את ביעור החמץ ניתן לבצע במגוון דרכים ומנהג מקובל הוא לשרוף אותו. בשל החשש שיש בשריפה, ההמלצה שלנו היא לפורר את החמץ לחתיכות קטנות מאד ולהורידו באסלה.

לאחר ביעור החמץ מבטלים את החמץ בשנית בניסוח כוללני יותר מאשר זה שבבדיקה:

כָּל חֲמֵץ וְשָׂאֹר שֵׁישׁ לִי, גַם אִם רָאִיתִי מְתִישָׁהוּ וְגַם אִם לֹא, גַם אִם בְּעֶרְתִּי אוֹתוֹ וְגַם אִם לֹא, יִהְיֶה מְבֹטֵל וְיִחָשֵׁב הַפֶּקֶר כְּמוֹ הָעֶפֶר שֶׁעַל הָאָרֶץ.

רבים נוהגים לבטל את החמץ תוך שימוש בנוסח הארמי הבא:

כָּל חֲמִירָא וְחֲמִיעָא דְאֶכָּא בְּרִשׁוֹתֵי דְחֻזְתָּהּ וְדִלָּא חֻזְתָּהּ דְחֻמְתָּהּ וְדִלָּא חֻמְתָּהּ דְּבַעֲרִתָּהּ וְדִלָּא בְּעִרְתָּהּ לְבֹטֵל וְלֹהוֹי הַפֶּקֶר כְּעֶפְרָא דְאָרְעָא.

הצעות לניהול והובלת ליל הסדר

קיום ליל סדר משמעותי ואיכותי תלוי במגוון גורמים כמו המשתתפים, האווירה והאוכל. בנוסף לניסיונכם והבנתכם אנו מציגים כמה עצות והדרכות לניהול ליל סדר משלב.

ראשית, אנו מציעים שאת ליל הסדר ואת קריאת ההגדה **יוביל אדם אחד**. הבחירה באדם אחד, והגדרתו לפני שמתחילים, תקדם סדר וארגון בליל הסדר. כדאי לבחור אדם בעל כריזמה שיכול לסחוף אחריו את המשתתפים ולהכווין אווירה שמחה, חיובית ורוחנית. לכן לאורך ההגדה שבספר זה הגדרנו וסימנו את המשימות של "מסדר ההגדה" () וזאת בשונה מהמשימות של כל המשתתפים ().

שנית, יש מקרים שבהם החלק המשמעותי בהגדה, סיפור יציאת מצרים, נאמר בחיפזון בגלל רעב ורצון להגיע מהר ככל האפשר לסעודת החג. כדי לאפשר אמירה נינוחה של ההגדה **אנו מציעים להגיש ולאכול בתחילת ליל הסדר ובמסגרת הסימן "כִּרְפֵס" מנה ראשונה עשירה בסלטים**. יש

לאכילת סלטים בשלב זה גיבוי הלכתי, על אף שיש מקפידים לאכול דווקא בשיעור מצומצם, ומניסיון, הדבר ימנע ניהול סדר על "בטן ריקה", מה שיכול להוביל להשלכות לא רצויות. יש לשים לב שהסלטים והירקות שיוגשו יהיו 'מתאבנים' לקראת המנה העיקרית ולא יהיו סיומה של הארוחה.

שלישית, במהלך ליל הסדר כדאי לתת לכל אחד מהמשתתפים את האפשרות להתבטא. בנוגע לכך יש **לזכור כי לעיתים יש אנשים שזמן התגובה שלהם איטי יותר**, וראוי להמתין ולחכות לתשובתם. הדבר נכון גם במשימות המבוצעות במשותף בהם ההמתנה לכולם ומתן לכל אחד את הזמן הדרוש לו תקדם סדר משלב איכותי ותאפשר לכולם הזדמנות להיות חלק ולשמוע רעיונות מעניינים, חדשים ויצירתיים.

רביעית, ליל הסדר **מעורר לעיתים אתגרים בריאותיים שחייבים לתת עליהם את הדעת**. כך למשל, יש אנשים שההסבה עלולה להיות מסוכנת להם, ויש כאלו שאכילת המצה בעייתית בשבילם. לעיתים אף מדובר באתגר קבוע עם מזון. כמו למשל אנשים הרגישים לגלוטן. בכל מקרה חשוב לתת את הדעת ולהתייעץ עם גורמים מוסמכים. חשוב לזכור שמבחינה הלכתית, עניינים של פיקוח נפש חשובים יותר מכל פרט אחר בליל הסדר.

חמישית, חג הפסח, ובעיקר ליל הסדר, הוא אירוע משפחתי שיכול להציף מנעד רחב של רגשות. בוודאי אם הוא נחגג רחוק מהמשפחה. לכן, יש להיות מודעים לכך **ולתת מקום מכיל ואמפתי להעלאת רגשות מצד המשתתפים**.

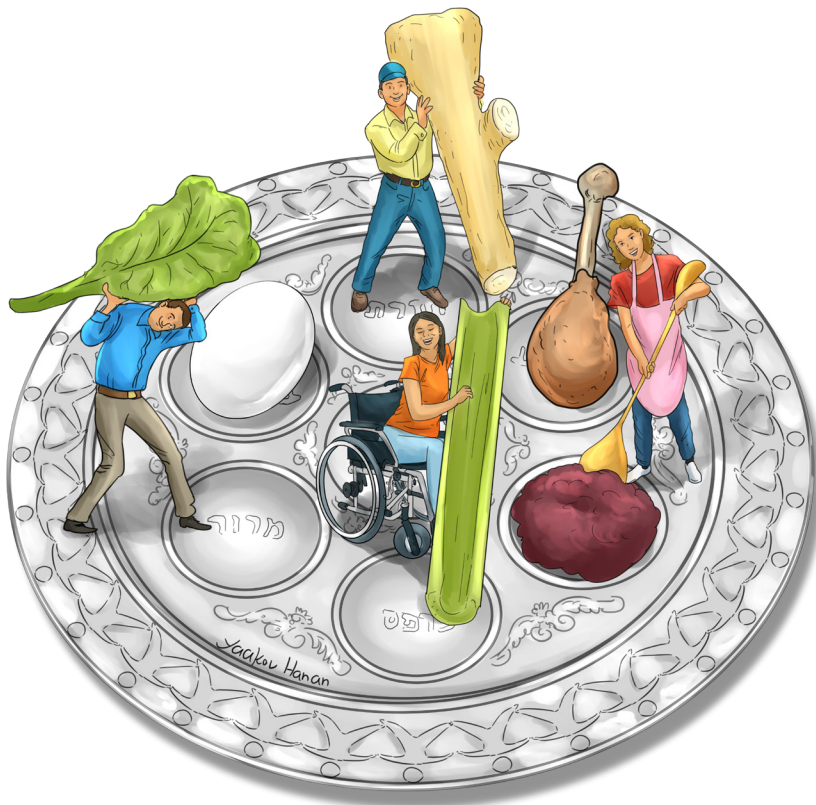
שישית, הגדה של פסח כוללת מגוון של התנהגויות ומחוות גופניות. כדי שכל המשתתפים יהיו חלק מההגדה חשוב לציין התרחשויות ומחוות גופניות המשותפות לכולם. בהגדה שלפניכם הוספנו סמלים גרפיים במקרים כאלו, כגון: מתי אוכלים בהסבה, מתי שותים יין, מתי נוטלים ידיים, מתי שרים שיר, מתי אוכלים מצה. במקרים רבים המחוות הגופניות האלו הן הדרך היחידה לחוש את ליל הסדר, ולכן חשוב לתת להם מקום.

שביעית, הגדה של פסח כוללת שתייה של ארבע כוסות. מומלץ לשתות מיץ ענבים מפוסטר, המכונה "תירוש", ולא יין שיכול לשכר את המשתתפים. כדי להימנע מבלבול מוצע שלא יהיה יין משכר על השולחן.

הגדה של פסח

נוסח ההגדה של פסח שלפניכם מבוסס על נוסח ההגדה המקובל בקרב כלל קהילות ישראל. עם זאת יש בנוסח מספר שינויים הנותנים הזדמנות לקיום ליל סדר משלב. השינויים שביצענו נוגעים בעיקר לנוסח סיפור יציאת מצרים ב"מגיד", להשמטת מספר תוספות, והעברת חלקו השני של ההלל לסוף ההגדה תוך מתן אפשרות לסיים את ההגדה בסמוך לסוף הסעודה ותוך זמן לא ארוך. שינויים אלו מעוגנים במסורת ההלכה ויש להם ביסוס הלכתי מוצק, בוודאי למקרים שבהם ליל הסדר הוא ליל סדר משלב. לדעתנו, מבחינה הלכתית ניתן להשתמש בנוסח זה גם בסדר של פסח לא משלב, דוגמת ליל סדר עם ילדים קטנים או עם אנשים עם קשיי קשב וריכוז, אך יש לדון בכל מקרה לגופו.

מנה ראשונה כוס ראשונה

קדש

משימה למסדר ההגדה

בשבת מתחיל כאן:

וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם הַשְּׁשִׁי. וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם. וַיִּכַּל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכַל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ כִּי בּו שַׁבַּת מְכַל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת.

ביום חול מתחיל כאן:

סְבִרֵי מִרְנָן וּרְבִנָן וּרְבֹתֵי

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל עַם וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל לְשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וַתִּתֵּן לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (בְּשִׁבְתָּ: שְׁבֻתוֹת לְמִנוּחָה ו)מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה, חֲגִים וְזִמְנִים לְשִׂשׁוֹן, אֶת יוֹם הַשְּׁבֻת הַזֶּה (וְאֶת יוֹם) חֵג הַמִּצּוֹת הַזֶּה, זְמַן חֲרוּתְנוּ (בְּאַהֲבָה), מִקְרָא קִדְּשׁ, זְכָר לִיצִיאַת מִצְרַיִם. כִּי בָנוּ בְּחִרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדְּשַׁתְּ מִכָּל הָעַמִּים, (וְשִׁבְתָּ) וּמוֹעֲדֵי קִדְּשֶׁךָ (בְּאַהֲבָה וּבְרַצוֹן), בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׁוֹן הִנְחַלְתָּנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְקַדֵּשׁ (הַשְּׁבֻת ו)יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים.

במוצאי שבת מוסיף את ברכת "מאורי האש":

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ.

**בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמְבַדֵּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחַל, בֵּין אֹר לְחֹשֶׁךְ,
בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים, בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קֹדֶשׁ שַׁבָּת
לְקֹדֶשׁת יוֹם טוֹב הַבְּדֻלָּת, וְאֵת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מְשֻׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קֹדֶשֶׁת.
הַבְּדֻלָּת וְקֹדֶשֶׁת אֵת עַמּוֹד יִשְׂרָאֵל בְּקֹדֶשֶׁתָּהּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבַדֵּיל בֵּין קֹדֶשׁ
לְקֹדֶשׁ.**

בכל הימים מסיים בברכת "שהחיינו":

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהַחַיְנו וְקִיַּמְנוּ וְהַגִּיעָנוּ לְזְמַן הַזֶּה.

משימה לכולם!

עונים: אָמֵן.

שתיית כוס יין

הַסֵּבָה

משימה לכולם!

שותים כוס ראשונה בַּהֶסְבָּה. כלומר, מטים את הגוף מעט שמאלה.

וְרַחֵץ

נטילת ידיים

משימה לכולם!

נוטלים את הידיים ולא מברכים את הברכה "על נטילת יָדַיִם".

יש נוהגים להביא קערת מים ונטלה אל השולחן וליטול ידיים במקום הסעודה ועם מעט מים.

כַּרְפֵּס

משימה לכולם!

טובלים חסה (כַּרְפֵּס) במי מלח, ומברכים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הָאֲדָמָה.

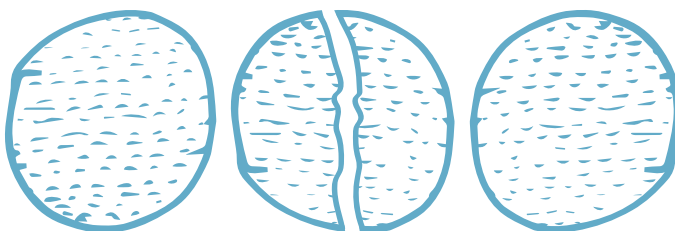
במידת הצורך אפשר שמסדר ההגדה יברך ושאר המשתתפים יענו.

לאחר אכילת החסה אוכלים מגוון של סלטים כמנה ראשונה כדי להשביע את הרעב הראשוני. אכילה זו תשמש כמתאבן למנה העיקרית ולא כארוחה מלאה. בסיום אכילת המנה הראשונה לא מברכים ברכה אחרונה.

יַחַץ

לפני מסדר ההגדה יהיו שלוש מצות. מסדר ההגדה יבצע את המצה האמצעית לשני חלקים ויחביא את החלק הגדול לַאֲפִיקוֹמָן.

ניתן להניח לפני כל אחד מהמשתתפים שמעוניין בכך שלוש מצות ושכל אחד מהם יבצע את המצה האמצעית ויחביא אֲפִיקוֹמָן.

סיפור ההגדה כוס שנייה

מגיד

מוזגים כוס יין

משימה לכולם!

מוזגים כוס יין שנייה ואחר כך שרים ביחד את השיר "מה נשתנה".

שיר

אם אחד המשתתפים מעוניין להוביל את השיר - הוא מוזמן:

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?

שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה, הלילה הזה - כלו מצה

שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות, - הלילה הזה מרור

שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת, - הלילה הזה שתי פעמים

שבכל הלילות אנו אוכלין בין יושבין ובין מסבין, - הלילה הזה כלנו מסבין

ניתן ורצוי להציע למשתתפים לשאול שאלות נוספות בסגנון 'מה נשתנה' שעניין - מדוע אנחנו עושים בליל הסדר דברים שונים מדרך כלל?

הצגה

אם המשתתפים הכינו את ההצגה של יציאת מצרים יש להציג אותה כעת.

משימה למסדר ההגדה

המצות תהיינה מגלות בשעת סיפור יציאת מצרים.

מסדר ההגדה מתחיל בסיפור יציאת מצרים במילים. ניתן לקרוא את הדברים הבאים או לספרם בלשון מובנת:

בתורה מספר שאברהם אבינו נולד בחורן, למשפחתו של תרח שהיה עובד עבודה זרה. הקדוש ברוך הוא התגלה אליו ובעקבות זאת אברהם אבינו עלה לארץ ישראל והאל הבטיח לו לשמר על צאצאיו ולהחזיר אותם תמיד לארץ ישראל.

נכדו, יעקב אבינו ירד מארץ ישראל למצרים כדי לגור במצרים תקופה קצרה. הוא ירד עם משפחה קטנה שהפכה במצרים למשפחה גדולה מאוד ובה אנשים רבים.

"ארמי אבד אבי, וירד מצרימה, ויגר שם במתי מעט, ויהי שם לגוי גדול עצום ורב."

התורה ממשיכה לספר שאחרי מספר שנים המצרים התחילו לענות ולפגע בעם ישראל והפכו את אבותינו לעבדים:

"וירעו אתנו המצרים ויענונו, ויתנו עלינו עבודה קשה."

בעבודתם היו צריכים אבותינו לבנות ערים למצרים, בעבודת פרך שהיא עבודה קשה מאוד.

הענויים הקשים הובילו לתפלה של עם ישראל. תפלה שהקדוש ברוך הוא הקשיב לה:

"ונצעק אל יהוה אלהי אבותינו, וישמע יהוה את קלנו, וירא את ענינו ואת עמלנו ואת לחצנו."

ואז הקדוש ברוך הוא הוציא אותנו ממצרים כשהוא עושה נסים גדולים:

"ויוצאנו יהוה ממצרים ביד חזקה ובזרע נטויה ובמר א גדל, ובאתות ובמפתים."

אלו עשר מכות שהביא הקדוש ברוך הוא על המצרים במצרים:

יש מנהג עתיק שעם כל מכה שאני מזכיר, מזליפים באצבע בעדינות טפה של יין מהכוס. יש הרבה הסברים למנהג הזה. למשל, יש שהסבירו שזה מתאים לתאור שעשר המכות נעשו ב"אצבע אלהים". הסבר אחר הוא שזה לילה מיוחד וחשוב שנעשה בו דברים מיוחדים. יש גם מסבירים ששמחתנו אינה שלמה משום שאחרים, המצרים, סבלו בשל המכות. אז מי שרוצה יכול לטבל את האצבע בכוס היין שלו ולהתיז בעדינות טפה על כל מכה יחד אתי:

דם, צפרדע, פנים, ערוב, דבר, שחין, ברד, ארבה, חשך, מכת בכורות

אחרי מכות מצרים התרחש נס משמעותי יותר כשהקדוש ברוך הוא קרע לנו את היים כדי שנוכל לעבור בתוכו. ואחרי שסימנו לחצות את היים, הקדוש ברוך הוא שקע את האויבים שלנו בתוכו. ואחר כך, עזר לנו להתקיים במדבר ארבעים שנה בדרך הארפה, עד שהוא הכניס אותנו לארץ ישראל.

שיר המברך ומשבח את הקדוש ברוך על כל זה הוא "והיא שעמדה":

והיא שעמדה לאבותינו ולנו!

שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו,

אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו,

והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם.

משימה למסדר ההגדה

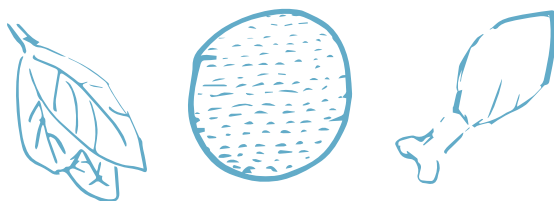
כְּדֵי לְזַכֵּר אֶת יְצִיאַת מִצְרַיִם וְלִרְאוֹת אֶת עֲצָמָנוּ כְּאִלוֹ אֲנַחְנוּ יִצְאָנוּ מִמִּצְרַיִם, אָנוּ חוֹגְגִים אֶת לַיַּל הַסֵּדֶר וְקוֹרְאִים אֶת הַהֲגָדָה, וְשׂוֹמֵם יָב לְשִׁלוּשָׁה פְּרָטִים חֲשׂוּבִים שְׂמֵבֵטָאִים אֶת כָּל הַסֵּפּוֹר שֶׁל יְצִיאַת מִצְרַיִם וְחִיבִים לֹמַר אוֹתָם מִבְּחִינָה הַלְּכֵתִית: פֶּסַח, מִצָּה, וּמְרוֹר.

משימה לכולם!

כולם ביחד אומרים:

פֶּסַח, מִצָּה, וּמְרוֹר.

משימה למסדר ההגדה

פֶּסַח כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא פֶּסַח, כְּלוֹמַר דֹּלֵג, עַל הַבְּתָרִים שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ בְּזִמְנָן עֶשְׂרֵי הַמַּכּוֹת וְרַק הַמִּצְרַיִם נִפְגְּעוּ.

מִצָּה כִּי כְּשֶׁעָם יִשְׂרָאֵל יֵצֵא מִמִּצְרַיִם זֶה הָיָה בְּמַהֲרֹת וְהֵם לֹא הִסְפִּיקוּ לְהַכִּיֵּן צִדָּה לְדֶרֶךְ וְאִפְלוּ הִבְצַק שֶׁהֵם הִכִּינוּ לֹא הִסְפִּיק לְתַפֵּחַ, וְכֵדֵי לְהַדְגִּישׁ אֶת הַמַּהֲרֹת אֲנַחְנוּ אוֹכְלִים מִצּוֹת.

מְרוֹר כִּי הַמִּצְרַיִם מִרְרוּ אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם בְּעִבְדָּה קָשָׁה.

משימה למסדר ההגדה

בְּכָל דּוֹר וְדוֹר חִיב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עֲצָמוֹ כְּאִלוֹ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם

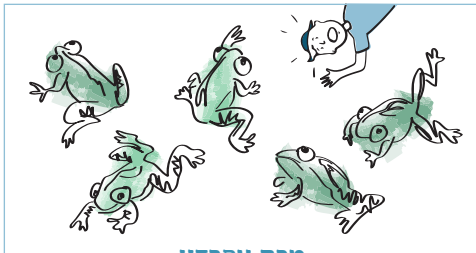
כְּדֵי לְקַיֵּם אֶת לַיַּל הַסֵּדֶר כְּהַלְכָתוֹ כָּל אֶחָד צָרִיךְ לִרְאוֹת אֶת עֲצָמוֹ כְּאִלוֹ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם. בְּשִׁבְיֵל לְעֶזֶר לָנוּ לְדַמֵּין אֶת זֶה נִתְּבוּנָן בְּתַמוּנֹת הַמִּתְאַרֹת אֶת סֵפּוֹר יְצִיאַת מִצְרַיִם:

יעקב אבינו יורד למצרים

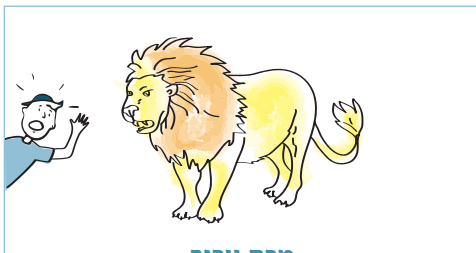
עבודת פרך במצרים

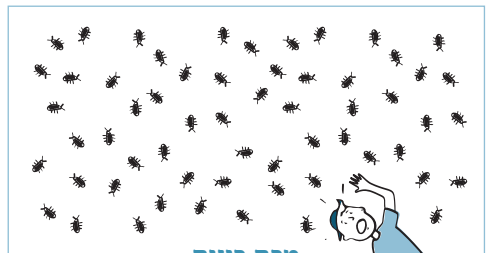
מכת צפרדע

מכת דם

מכת ערוב

מכת כינים

מכת שחין

מכת דבר

מכת ארבה

מכת ברד

מכת בכורות

מכת חושך

קריעת ים סוף

משימה לכולם!

כְּדִי לְהוֹדוֹת עַל כָּל הַנְּסִים הָאֵלוּ נִשִּׁיר שְׁנֵי מְזֻמּוֹרִים מְסַפְּר תְּהִלִּים:
אם המשתתפים מעוניינים מומלץ לשיר חלקים או את כל הפרקים.
המזמורים נמצאים בפרק קיג ופרק קיד.

הֲלָלוּ יְהוָה הֲלָלוּ עַבְדֵי יְהוָה הֲלָלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה.

יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

מִמְזֻרַח שָׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְהוָה.

רָם עַל כָּל גּוֹיִם יְהוָה עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ.

מִי כִּי־הוָה אֱלֹהֵינוּ הַמְּגַבִּיֵּה לְשַׁבֵּת.

הַמְּשַׁפִּילֵי לְרֵאוֹת בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ.

מְקִימֵי מַעְפָּר דָּל מְאַשְׁפֹּת יְרִים אֲבִיוֹן.

לְהוֹשִׁיבֵי עִם נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ.

מוֹשִׁיבֵי עֵקֶרֶת הַבַּיִת אִם הַבָּנִים שְׂמִיחָה הֲלָלוּ יְהוָה.

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בַּיַּת יַעֲקֹב מֵעַם לַעֲזָו.

הִיָּתָה יְהוּדָה לְקִדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלֹּתָיו.

הֵיִם רָאָה וַיִּגַּס הַיְרֵדָן יִסֹּב לְאַחֹר.

הִהָרִים רָקְדוּ כְּאֵילִים גְּבַעוֹת כְּבָנֵי צֶאֱנָן.

מִה לָּךְ הֵיִם כִּי תִנּוּס הַיְרֵדָן תִּסֹּב לְאַחֹר.

הִהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים גְּבַעוֹת כְּבָנֵי צֶאֱנָן.

מִלִּפְנֵי אֲדוֹן חוֹלֵי אֶרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב.

הַהִפְכֵי הַצּוֹר אַגָּם מַיִם חִלְמִישׁ לְמַעַיְנוֹ מַיִם.

לפני שתיית הכוס השנייה מברכים:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר גָּאֵלְנוּ וְגָאֵל אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם, וְהַגִּיעָנוּ לְלֵילָה הַזֶּה לֶאֱכֹל בּוֹ מַצָּה וּמְרוֹר. כֵּן יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַגִּיעֵנוּ לְמוֹעֲדִים וְלְרַגְלִים אַחֲרִים הַבָּאִים לְקִרְאתָנוּ לְשִׁלוֹם, שְׂמֵחִים בְּבִנְיַן עִירָךְ וְשָׂשִׁים בְּעִבּוּדְךָ. וְנֵאכַל שָׂם מִן הַזִּבְחִים וּמִן הַפְּסָחִים אֲשֶׁר יַגִּיעַ דָּמָם עַל קִיר מַזְבֵּיחְךָ לְרִצּוֹן, וְנוֹדֶה לְךָ שִׁיר חֹדֵשׁ עַל גְּאֻלְתָּנוּ וְעַל פְּדוּת נַפְשֵׁנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי גָּאֵל יִשְׂרָאֵל.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן.

שותים את הכוס בהסבה לשמאל.

הארוחה כוס שלישית

רְחֵצָה

נטילת ידיים

משימה לכולם!

נוטלים את הידיים ומברכים:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ
עַל נְטִילַת יָדַיִם.**

במהלך נטילת הידיים מקובל להחביא את האפיקומן.

מוציא מצה

משימה למסדר ההגדה

יש לקחת את המצות באותו סדר שהן מונחות, כשהפרוסה החצויה בין שתי השלמות. לאחוז את שלושתן ולברך "המוציא".

אם גם לפני משתתפים נוספים מונחות מצות, כל אחד מהם יברך "המוציא".

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמוֹצִיא לָחֶם מִן הָאָרֶץ.

אחרי ברכת "המוציא" יש להניח את המצה התחתונה, לברך "על אכילת מצה", לטבול את המצות במלח ולאכול בהסבה.

**בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ
עַל אֲכִילַת מִצָּה.**

אכילת מצה

הסבה

משימה לכולם!

יש לאכול מכל אחת מהמצות חתיכה בכמות הלכתית המכונה "כַּזַּיִת". השיעור המינימלי של 'כַּזַּיִת' הוא שליש מצה בערך, או גודל של כף יד ממוצעת. יש גם שיעורים גדולים יותר. מסדר ההגדה צריך לאכול שיעור כפול. וגם לחלק ליתר המשתתפים שיא

מְרוֹר

משימה לכולם!

כל אחד מהמשתתפים לוקח מְרוֹר (חסה) בכמות המכונה 'כַּזַּיִת'. בדרך כלל, עלה גדול של חסה הוא בגודל של שני 'כַּזַּיִת', ועלה בינוני הוא 'כַּזַּיִת'. מברכים ואוכלים את המרוור בלי הַסְבָּה.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מְרוֹר.

כוֹרֵךְ

משימה למסדר ההגדה

מסדר ההגדה לוקח 'כַּזַּיִת' מן המצה השלישית עם 'כַּזַּיִת' מְרוֹר (חסה), ויש הנוהגים לטבול את החסה בחרוסת, וְכוֹרֵךְ יחד ואומר:

'יש מְנַהֵג שֶׁהוּא זָכָר לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ. כָּכָה עָשָׂה הַלֵּל בְּזִמְנֵי שְׁבִיַת הַמִּקְדָּשׁ הִיָּה קָיָם: הִיָּה כּוֹרֵךְ פֶּסַח, מִצָּה וּמְרוֹר וְאוֹכֵל בְּיַחַד, לְקַיֵּם מָה שֶׁנֶּאֱמַר: עַל מִצּוֹת וּמְרָרִים יֵאָכְלֶהוּ.

אכילת מצה

הסבה

משימה לכולם!

כל אחד מהמשתתפים לוקח גודל של 'כַּזַּיִת' מצה עם 'כַּזַּיִת' מרוור וכוֹרֵךְ אותם יחד. כולם אוכלים בְּהַסְבָּה ובלי ברכה.

שִׁלְחַן עוֹרֵךְ

משימה לכולם!

אוכלים ושותים.

צִפּוּן

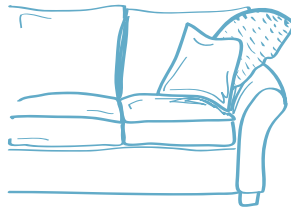
אכילת מצה

משימה לכולם!

בסוף הסעודה לוקח על אחד מהמשתתפים 'כַּזִּית' מהמצה שהייתה צְפוּנָה לַאֲפִיקוֹמָן ואוכל ממנה בְּהַסְבָּה.

בְּרַךְ

מוזגים כוס יין

משימה לכולם!

מוזגים כוס שלישית ומברכים ברכת המזון.

אם יש שלושה צריך לזמן:

משימה למסדר ההגדה

רבותי, נברך.

המשתתפים עונים:

יהי שם יי מברך מעתה ועד עולם.

מסדר ההגדה אומר:

ברשות מרנן ורננן ורבותי, נברך (אם יש עשרה: אלהינו) שאכלנו משלו.

המשתתפים עונים:

ברוך (אם יש עשרה: אלהינו) שאכלנו משלו ובטובו חיינו

מסדר ההגדה חוזר ואומר:

ברוך (אלהינו) שאכלנו משלו ובטובו חיינו

כולם מברכים ביחד:

משימה לכולם!

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, הזן את העולם כּלו בטובו בחן בחסד וברחמים. הוא נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו. ובטובו הגדול, תמיד לא חסר לנו, ואל יחסר לנו מזון לעולם ועד. בעבור שמו הגדול, כי הוא אל זן ומפרנס לכל, ומטיב לכל, ומכין מזון לכל בריותיו אשר ברא. כאמור: "פּוֹתַח אֶת יָדָהּ, וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן". ברוך אתה יי הזן את הכל.

נוֹדָה לָךְ יי אלהינו על שהנחלת לאבותינו ארץ חמדה טובה ורחבה, ועל שהוצאתנו יי אלהינו מארץ מצרים, ופדיתנו מבית עבדים, ועל בריתך שחתמת בבשרנו, ועל תורתך שלמדתנו, ועל חקיקה שהודעתנו, ועל חיים, חן וחסד שחוננתנו, ועל אכילת מזון שאתה זן ומפרנס אותנו תמיד, בכל יום ובכל עת ובכל שעה.

וְעַל הַכֹּל יי אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לְךָ וּמְבָרְכִים אוֹתְךָ, יִתְבָּרַךְ שְׁמֶךָ בְּפִי כָל
חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד. כִּכְתוּב: "וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ, וּבֵרַכְתָּ אֶת יי אֱלֹהֶיךָ עַל
הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן לְךָ". בְּרוּךְ אַתָּה יי עַל הָאָרֶץ וְעַל הַמַּזּוֹן.

רַחֵם נָא יי אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל צִיּוֹן מְשֻׁכָּן
כְּבוֹדְךָ וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחְךָ וְעַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא
שְׁמֶךָ עָלָיו. אֱלֹהֵינוּ, אָבִינוּ, רַעֲנוּ זִמְנֵנוּ פְּרַנְסֵנוּ וְכַלְכְּלֵנוּ וְהַרְוִיחֵנוּ, וְהַרְוִיחֵנוּ
לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ מְהֵרָה מִכָּל צָרוֹתֵינוּ. וְנָא אֵל תִּצְרִיכֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ, לֹא לִיָּדֵי
מִתַּנַּת בָּשָׂר וָדָם וְלֹא לִיָּדֵי הַלְוָאָתָם, כִּי אִם לִיָּדֶיךָ הַמְּלָאָה הַפְּתוּחָה הַקְּדוּשָׁה
וְהַרְחֲבָהּ, שְׁלֵא גְבוּשׁ וְלֹא נִפְלֵם לְעוֹלָם וָעֶד.

בשבת מוסיפים את הפסקה הבאה:

רַצָּה וְהַחֲלִיצֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וּבְמִצְוֹת יוֹם הַשַּׁבָּעִי הַשֶּׁבֶת הַגָּדוֹל
וְהַקְּדוֹשׁ הַזֶּה. כִּי יוֹם זֶה גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ הוּא לְפָנֶיךָ, לְשַׁבַּת בּוֹ וְלַיּוֹם בּוֹ בְּאַהֲבָה
כְּמִצְוֹת רְצוֹנָה. וּבְרִצּוֹנְךָ הִנִּיחַ לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ שְׁלֵא תֵּהָא צָרָה וַיְגוֹן וְאֲנַחָה
בְּיוֹם מְנוּחָתֵנוּ. וְהִרְאֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּנִחְמַת צִיּוֹן עִירְךָ, וּבְבִנְיַן יְרוּשָׁלַיִם עִיר
קְדוֹשָׁה, כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל הַיְשׁוּעוֹת וּבַעַל הַנְּחֻמוֹת.

בכל הימים ממשיכים:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וְיִבֵּא וְיִגִּיעַ וְיִרְאֶה וְיִרְצֶה וְיִשְׁמַע וְיִפְקֹד וְיִזְכֹּר
זְכוּרֵנוּ וּפְקֻדוֹתֵנוּ, וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ, וְזִכְרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבָדְךָ, וְזִכְרוֹן
יְרוּשָׁלַיִם עִיר קְדוֹשָׁה, וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ, לְפִלִּיטָה, לְטוֹבָה,
לְחַן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים, לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם, בְּיוֹם חַג הַמִּצְוֹת הַזֶּה. זְכָרְנוּ יי
אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה, וּפְקֻדוֹנוּ בּוֹ לְבִרְכָה, וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים. וּבְדַבַּר
יְשׁוּעָה וּרְחֻמִּים חוּס וְחַנּוּן וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ, כִּי אֵל
מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אַתָּה.

וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקְּדוֹשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי בּוֹנֵה בְּרַחֲמֵי
יְרוּשָׁלַיִם. אָמֵן.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הָאֵל אָבִינוּ מְלַכְנוּ אֲדִירְנוּ בּוֹרְאֵנוּ גְּאֻלְנוּ
וּיְצִרְנוּ קְדוֹשֵׁנוּ, קְדוֹשׁ יַעֲקֹב, רוֹעֵנוּ, רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל, הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב

לְכֹל, שֶׁבְּכֹל יוֹם וַיּוֹם הָיָה מְטִיב, הוּא מְטִיב לָנוּ. הוּא גִמְלָנוּ הוּא גּוֹמְלָנוּ הוּא יְגַמְלָנוּ לְעֵד, לַחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים, וּלְרוּחַ הַצֵּלָה וְהַצִּלָּה, בְּרָכָה וַיְשׁוּעָה, נַחְמָה פְּרֻנְסָה וְכִלְכֵּלָה, וְרַחֲמִים וַחֲיִים וְשָׁלוֹם וְכֹל טוֹב, וּמְכַל טוֹב לְעוֹלָם עַל יַחְסְרָנוּ.

הַרְחֵמֵן הוּא יִנְחִילָנוּ לְיוֹם שְׂכָלוֹ טוֹב.

הַרְחֵמֵן הוּא יִזְכְּנוּ לְיָמוֹת הַמְּשִׁיחַ וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.

מַגְדוֹל יְשׁוּעוֹת מַלְכוּ, וְעֵשֶׂה חֶסֶד לְמְשִׁיחוֹ, לְדוֹד וּלְזָרְעוֹ עַד עוֹלָם.

עֵשֶׂה שָׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ: אָמֵן.

יִרְאוּ אֶת יְיָ קְדוֹשֵׁינוּ, כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו. כְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעְבוּ, וְדֹרְשֵׁי יְיָ לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב. הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ. פּוֹתַח אֶת יְדָהּ, וּמִשְׁבִּיעַ לְכֹל חַי רְצוֹן. בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּיָי, וְהָיָה יְיָ מְבַטְחוֹ. נַעַר הָיִיתִי גַם זָקֵנְתִי, וְלֹא רָאִיתִי צָדִיק נֶעְזֵב וְזָרְעוֹ מְבַקֵּשׁ לָחֶם. יְיָ עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן, יְיָ יְבַרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם.

שתיית כוס יין

הסבה

משימה לכולם!

המשתתפים מברכים על הכוס השלישית:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן.

שׁוֹתִים אֶת כּוֹס הַיַּיִן בַּהֲסָבָה.

משימה למסדר ההגדה

נוהגים לפתוח את הדלת, למזוג כוס לכבודו של אליהו הנביא ולהכריז:

שִׁפְךָ חֶמְתְּךָ אֶל הַגּוֹזִים אֲשֶׁר לֹא יִדְעוּךָ וְעַל מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרְאוּ. כִּי אֲכַל אֶת יַעֲקֹב וְאֶת נֹהוּ הַשָּׁמוּן. שִׁפְךָ עֲלֵיהֶם זַעֲמָךְ וַחֲרוֹן אַפְּךָ יִשִּׁיגֵם. תִּרְדֹּף בָּאֵף וְתִשְׁמַיְדֵם מִתַּחַת שָׁמַיִם יְיָ.

שירים כוס רביעית

מוזגים כוס יין

משימה לכולם!

מוזגים כוס רביעית.

לקראת סיום ההגדה ישירו כולם את "אָחַד מִי יוֹדֵעַ", "חֵד גְּדִיאַ" ו"לְשֹׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם". בסיום השירים ולאחר שתיית הכוס הרביעית ניתן יהיה לסיים את ההגדה.

במקרים שבהם המשתתפים כבר עייפים, ניתן ורצוי לשיר רק את הבית האחרון של השירים ולא להלאות את המשתתפים בשירה של כל הבתים. כלומר, לשיר בשיר 'אָחַד מִי יוֹדֵעַ' רק את הבית 'שלושה עשר מי יודע' ובשיר 'חֵד גְּדִיאַ' רק את הבית האחרון של 'ואתא הקדוש ברוך הוא ושחט'.

שיר

משימה לכולם!

אָחַד מִי יוֹדֵעַ? אָחַד אֲנִי יוֹדֵעַ: אָחַד אֱלֹהֵינוּ שְׂבַשְׂמִים וּבִאָרֶץ.

שְׁנַיִם מִי יוֹדֵעַ? שְׁנַיִם אֲנִי יוֹדֵעַ: שְׁנַיִם לְחֹת הַבְּרִית. אָחַד אֱלֹהֵינוּ שְׂבַשְׂמִים וּבִאָרֶץ.

שְׁלֹשָׁה מִי יוֹדֵעַ? שְׁלֹשָׁה אֲנִי יוֹדֵעַ: שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנַיִם לְחֹת הַבְּרִית, אָחַד אֱלֹהֵינוּ שְׂבַשְׂמִים וּבִאָרֶץ.

אַרְבַּע מִי יוֹדֵעַ? אַרְבַּע אֲנִי יוֹדֵעַ: אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנַיִם לְחֹת הַבְּרִית, אָחַד אֱלֹהֵינוּ שְׂבַשְׂמִים וּבִאָרֶץ.

חֲמִשָּׁה מִי יוֹדֵעַ? חֲמִשָּׁה אֲנִי יוֹדֵעַ: חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנַיִם לְחֹת הַבְּרִית, אָחַד אֱלֹהֵינוּ שְׂבַשְׂמִים וּבִאָרֶץ.

שֵׁשָׁה מִי יוֹדֵעַ? שֵׁשָׁה אֲנִי יוֹדֵעַ: שֵׁשָׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנַיִם לְחֹת הַבְּרִית, אָחַד אֱלֹהֵינוּ שְׂבַשְׂמִים וּבִאָרֶץ.

שִׁבְעָה מִי יוֹדֵעַ? שִׁבְעָה אֲנִי יוֹדֵעַ: שִׁבְעָה מִי שִׁבְתָּא, שֵׁשָׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנַיִם לְחֹת הַבְּרִית, אָחַד אֱלֹהֵינוּ שְׂבַשְׂמִים וּבִאָרֶץ.

שְׁמוֹנֶה מִי יוֹדֵעַ? שְׁמוֹנֶה אֲנִי יוֹדֵעַ: שְׁמוֹנֶה יְמֵי מִלָּה, שִׁבְעָה יְמֵי שִׁבְתָּא, שֵׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמֵשָׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

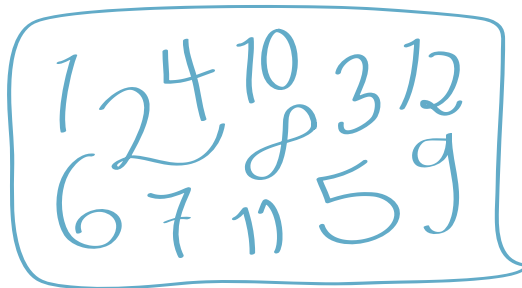
תְּשַׁעָה מִי יוֹדֵעַ? תְּשַׁעָה אֲנִי יוֹדֵעַ: תְּשַׁעָה יְרַחֵי לְדָה, שְׁמוֹנֶה יְמֵי מִלָּה, שִׁבְעָה יְמֵי שִׁבְתָּא, שֵׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמֵשָׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

עֶשְׂרֵה מִי יוֹדֵעַ? עֶשְׂרֵה אֲנִי יוֹדֵעַ: עֶשְׂרֵה דְבָרָא, תְּשַׁעָה יְרַחֵי לְדָה, שְׁמוֹנֶה יְמֵי מִלָּה, שִׁבְעָה יְמֵי שִׁבְתָּא, שֵׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמֵשָׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

אֶחָד עֶשֶׂר מִי יוֹדֵעַ? אֶחָד עֶשֶׂר אֲנִי יוֹדֵעַ: אֶחָד עֶשֶׂר כּוֹכְבֵי־אֵל, עֶשְׂרֵה דְבָרָא, תְּשַׁעָה יְרַחֵי לְדָה, שְׁמוֹנֶה יְמֵי מִלָּה, שִׁבְעָה יְמֵי שִׁבְתָּא, שֵׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמֵשָׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

שְׁנַיִם עֶשֶׂר מִי יוֹדֵעַ? שְׁנַיִם עֶשֶׂר אֲנִי יוֹדֵעַ: שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבֻטֵי־אֵל, אֶחָד עֶשֶׂר כּוֹכְבֵי־אֵל, עֶשְׂרֵה דְבָרָא, תְּשַׁעָה יְרַחֵי לְדָה, שְׁמוֹנֶה יְמֵי מִלָּה, שִׁבְעָה יְמֵי שִׁבְתָּא, שֵׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמֵשָׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר מִי יוֹדֵעַ? שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר אֲנִי יוֹדֵעַ: שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר מְדֵיָא, שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבֻטֵי־אֵל, אֶחָד עֶשֶׂר כּוֹכְבֵי־אֵל, עֶשְׂרֵה דְבָרָא, תְּשַׁעָה יְרַחֵי לְדָה, שְׁמוֹנֶה יְמֵי מִלָּה, שִׁבְעָה יְמֵי שִׁבְתָּא, שֵׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמֵשָׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

משימה לכולם!

חד גדיא, חד גדיא

דזבין אבא בתרי זויזי, חד גדיא, חד גדיא.

ואתא שונרא ואכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זויזי, חד גדיא, חד גדיא.

ואתא כלבא ונשך לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זויזי, חד גדיא.

ואתא חוטרָא והכה לכלבא, דנשך לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זויזי, חד גדיא, חד גדיא.

ואתא נורא ושרף לחוטרָא, דהכה לכלבא, דנשך לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זויזי, חד גדיא, חד גדיא.

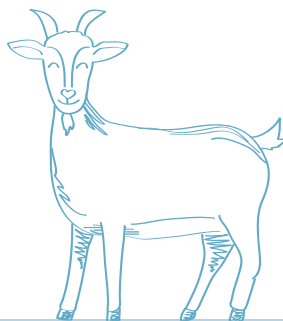
ואתא מיא וכבה לנורא, דשרף לחוטרָא, דהכה לכלבא, דנשך לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זויזי, חד גדיא, חד גדיא.

ואתא תורא ושתה למיָא, דכבה לנורא, דשרף לחוטרָא, דהכה לכלבא, דנשך לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זויזי, חד גדיא, חד גדיא.

ואתא השוחט ושחט לתורא, דשתה למיָא, דכבה לנורא, דשרף לחוטרָא, דהכה לכלבא, דנשך לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זויזי, חד גדיא, חד גדיא.

ואתא מלאך המות ושחט לשוחט, דשחט לתורא, דשתה למיָא, דכבה לנורא, דשרף לחוטרָא, דהכה לכלבא, דנשך לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זויזי, חד גדיא, חד גדיא.

ואתא הקדוש ברוך הוא ושחט למלאך המות, דשחט לשוחט, דשחט לתורא, דשתה למיָא, דכבה לנורא, דשרף לחוטרָא, דהכה לכלבא, דנשך לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זויזי, חד גדיא, חד גדיא.

משימה לכולם!

חַסַל סְדוּר פֶּסַח כְּהִלְכָתוֹ, כְּכֹל מִשְׁפָּטוֹ וְחֻקָּתוֹ.

כַּאֲשֶׁר זָכִינוּ לְסַדֵּר אוֹתוֹ, כִּן נִזְכָּה לַעֲשׂוֹתוֹ.

זָךְ שׁוֹכֵן מְעוֹנָה, קוֹמֵם קְהַל עֲדַת מִי מְנָה.

קָרֵב נִהַל נְטָעֵי כְּנָה, פְּדוּיִם לְצִיּוֹן בְּרִנָּה.

משימה לכולם!

לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם.

לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה.

מלכתחילה, הכוס הרביעית נסדרה על סיום ההלל, ולאחר ברכת 'יהללוך'. למרות זאת וכדי לא להכביד על המשתתפים, ניתן לסיים את ליל הסדר בשלב זה לאחר ברכה ושתיית הכוס הרביעית.

משתתפים המעוניינים לקיים את הסדר כתיקונו ישתו ויברכו על הכוס הרביעית רק לאחר אמירת ההלל. נדגיש כי ניתן לעשות הפסקה בשלב זה, כשבמהלך ההפסקה חלק מהמשתתפים ילכו לעיסוקיהם או לישון, ולאחר ההפסקה המעוניינים ימשיכו לאמירת ההלל ושתיית כוס רביעית.

שתיית כוס יין

הסבה

משימה לכולם!

המשתתפים מברכים על הכוס הרביעית:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן.

שׁוֹתִים אֶת כּוֹס הַיַּיִן בַּהֲסָבָה.

לאחר שתיית היין מברכים ברכה אחרונה על היין, ברכה המכונה "מעין שלוש":

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, עַל הַגָּפֶן וְעַל פְּרֵי הַגָּפֶן, עַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה
וְעַל אֲרֶץ חֲמָדָה טוֹבָה וּרְחֻבָּה שְׂרָצִית וְהִנְחַלְתָּ לְאַבוֹתֵינוּ לְאָכַל מִפְּרֵיהָ
וּלְשִׁבְעַ מְטוֹבָה.

רַחֵם נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן
כְּבוֹדְךָ וְעַל מְזַבְחֶךָ וְעַל הַיְכָלְךָ.

וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהֲרָה בְיָמֵינוּ, וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ וְשִׁמְחֵנוּ בְּבִנְיָנָהּ
וְנֹאכַל מִפְּרֵיהָ וְנִשְׂבַּע מְטוֹבָהּ וְנִבְרַכְךָ עָלֶיךָ בְּקִדְשָׁהּ וּבִטְהָרָהּ (בְּשִׁבְתְּךָ: וּרְצֵה
וְהַחֲלִיצֵנוּ בַיּוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה) וְשִׁמְחֵנוּ בַיּוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה, כִּי אַתָּה יְיָ טוֹב
וּמְטִיב לְכָל וְנוֹדֵה לָךְ עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרֵי גִפְנָהּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ עַל הָאָרֶץ וְעַל
פְּרֵי גִפְנָהּ.

כאן ניתן לסיים את ליל הסדר - חסל סידור פסח

לאילו המעוניינים בכך, מוזגים כוס רביעית, אם לא מזגו עדיין, וקוראים עליו את ההלל.

יש ששרים את כל ההלל:

לא לנו יי לא לנו, כי לשמך תן כבוד, על חסדך, על אמתך. למה לאמרו הגוים איך נא אלהיהם, ואלהינו בשמים, כל אשר חפץ עשה. עצביהם כסף וזהב מעשה ידי אדם. פה להם ולא ידברו, עינים להם ולא יראו. אזנים להם ולא ישמעו, אף להם ולא יריחון. ידיהם ולא ימישון, רגליהם ולא יהלכו, לא יהגו בגרונם. כמוהם יהיו עשיהם, כל אשר בטח בהם. ישאל בטח בני, עזרם ומגנם הוא. בית אהרן בטחו בני, עזרם ומגנם הוא. יראי יי בטחו בני, עזרם ומגנם הוא.

יי זכרנו יברה, יברה את בית ישראל, יברה את בית אהרן. יברה יראי יי, הקטנים עם הגדלים. יסף יי עליכם, עליכם ועל בניכם. ברוכים אתם ליי, עשה שמים וארץ. השמים שמים ליי והארץ נתן לבני אדם. לא המתים יהללו יה ולא כל ירדי דומה. ואנחנו נברך יה מעתה ועד עולם. הללויה:

אהבתי כי ישמע יי את קולי, תחנוני. כי הטה אזנו לי ובימי אקרא. אפפוני חבלי מות ומצרי שאול מצאוני, צרה ויגון אמצא. ובשם יי אקרא, אנא יי מלטה נפשי. חנון יי וצדיק, ואלהינו מרחם. שמר פתאים יי, דלותי ולי יהושיע. שובי נפשי למנוחכי, כי יי גמל עליכי. כי חלצת נפשי ממות, את עיני מן דמעה, את רגלי מדחי. אתהלך לפני יי בארצות החיים. האמנתי כי אדבר, אני עניתי מאד. אני אמרתי בחפזי, כל האדם כזב.

מה אשיב ליי כל תגמולוהי עלי. כוס ישועות אשא ובשם יי אקרא. נדרי ליי אשלם נגדה נא לכל עמו. יקר בעיני יי המוטה לחסידיו. אנא יי כי אני עבדה, אני עבדה בן אמתך, פתחת למוסרי. לך אזבח זבח תודה ובשם יי אקרא. נדרי ליי אשלם נגדה נא לכל עמו. בחצרות בית יי, בתוככי ירושלים, הללויה:

הללו את יי כל גוים, שבחוהו כל האמים. כי גבר עלינו חסדו, ואמת יי לעולם, הללויה:

הודו ליי כי טוב כי לעולם חסדו.

יאמר נא ישראל כי לעולם חסדו.

יאמרו נא בית אהרן כי לעולם חסדו.

יאמרו נא יראי יי כי לעולם חסדו.

מן המצר קראתי יה, ענני במרחב יה. יי לי לא אירא, מה יעשה לי אדם. יי לי בעזרי ואני אראה בשנאי. טוב לחסות ביי מבטח באדם. טוב לחסות ביי מבטח בנדיבים. כל גוים סבבני, בשם יי כי אמילם. סבבני גם סבבני, בשם יי כי אמילם. סבבני כדברים, דעכו כאש קוצים, בשם יי כי אמילם.

דחה דחיתני לנפל, ויי עזרני. עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה. קול רנה וישועה באהלי צדיקים, ימין יי עשה חיל. ימין יי רוממה, ימין יי עשה חיל.

לא אמות כי אחיה, ואספר מעשי יה. יסר יסרני יה, ולמות לא נתנני. פתחו לי שערי צדק, אבא בם, אודה יה. זה השער ליי, צדיקים יבאו בו.

אודה כי עניתני ותהי לי לישועה. אודה כי עניתני ותהי לי לישועה. אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה.

מאת יי היתה זאת היא נפלאת בעינינו. מאת יי היתה זאת היא נפלאת בעינינו. זה היום עשה יי נגילה ונשמחה בו. זה היום עשה יי נגילה ונשמחה בו.

אנא יי, הושיעה נא. אנא יי, הושיעה נא.

אנא יי, הצליחה נא. אנא יי, הצליחה נא.

ברוך הבא בשם יי, ברכנוכם מבית יי. ברוך הבא בשם יי, ברכנוכם מבית יי. אל יי ויאר לנו. אסרו חג בעבתים עד קרנות המזבח. אל יי ויאר לנו. אסרו חג בעבתים עד קרנות המזבח.

אלי אתה ואודה, אלהי ארוממך.

הודו ליי כי טוב, כי לעולם חסדו.

לאחר קריאת ההלל ממשיכים במזמור המכונה "הלל הגדול" שיש בו תשבחות לקדוש ברוך הוא:

הודו לאדני האדנים - כי לעולם חסדו

לעשה נפלאות גדולות לבדו - כי לעולם חסדו

לְעִשָּׂה הַשָּׂמִים בְּתַבְנוּנָה - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ
 לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ
 לְעִשָּׂה אוֹרִים גְּדֹלִים - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ
 אֶת הַשֶּׁמֶשׁ לְמַמְשַׁלֵּת בַּיּוֹם - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ
 אֶת הַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים לְמַמְשַׁלֵּוֹת בַּלַּיְלָה - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ
 לְמַכָּה מִצְרַיִם בְּבִכּוֹרֵיהֶם - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ
 וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מֵתוֹכָם - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ
 בְּיַד חֲזָקָה וּבְזִרְעוֹ נְטוּיָה - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ
 לְגַזֵּר יַם סוּף לְגֹזְרִים - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ
 וְהַעֲבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ
 וַנַּעַר פְּרַעֲהַ וַחֲלִלוּ בַיָּם סוּף - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ
 לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ
 לְמַכָּה מַלְכִים גְּדֹלִים - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ
 וַיַּהַרְג מַלְכִים אֲדִירִים - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ
 לְסִיחּוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ
 וַלְעוֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ
 וַנִּתֵּן אֶרֶץ לְנַחֲלָה - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ
 נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עֲבָדוֹ - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ
 שֶׁבַשְׁפָּלְנוּ זָכַר לָנוּ - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ
 וַיִּפְרַקְנוּ מִצְרֵינוּ - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ
 נָתַן לָחֶם לְכָל בָּשָׂר - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ
 הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמַיִם - כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ:

משימה לכולם!

נְשַׁמֵּת כָּל חַי תְּבַרְךָ אֵת שְׁמֶךָ, יי אלהינו, ורוח כל בשר תפאר ותרום זכרה, מלפנו, תמיד. מן העולם ועד העולם אתה אל, ומבלעדך אין לנו מלך גואל ומושיע, פודה ומציל ומפרנס ומרחם בכל עת צרה וצוקה. אין לנו מלך אלא אתה. אלהי הראשונים והאחרונים, אלוה כל בריות, אדון כל תולדות, המהלל ברב התשבחות, המנהג עולמו בחסד ובריותיו ברחמים. ויי לא ינום ולא ישן - המעורר ישנים והמקיץ גרדמים, והמשיח אלמים והמתיר אסורים, והסומך נופלים והזוקף כפופים. לך לבדך אנחנו מודים.

אלו פינו מלא שירה כים, ולשוננו רנה כהמון גליו, ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע, ועינינו מאירות כשמש וככרם, וידינו פרושות כנשרי שמים, ורגליו קלות כאילות - אין אנחנו מספיקים להודות לך, יי אלהינו ואלהי אבותינו, ולברך את שמך, על אחת מאלף אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים, הטובות שעשית עם אבותינו ועמנו:

ממצרים גאלתנו יי אלהינו, ומבית עבדים פדיתנו, ברעב זנתנו ובשבע כלכלתנו, מחרב הצלתנו ומדבר מלטתנו, ומחלים רעים ונאמנים דליתנו. עד הנה עזרונו רחמיה ולא עזבונו חסדיה, ואל תטשנו, יי אלהינו, לנצח.

על כן אברים שפלות בנו, ורוח ונשמה שנפחת באפינו, ולשון אשר שמת בפינו - הן הם יודו ויברכו וישבחו ויפארו וירוממו ויעריצו ויקדישו וימליכו את שמך מלפנו. כי כל פה לך יודה, וכל לשון לך תשבע, וכל ברה לך תכרע, וכל קומה לפניה תשתחוה, וכל לבבות ייראוה, וכל קרב וכליות יזמרו לשמך, כדבר שכתוב: "כל עצמתי תאמרנה: יי, מי כמוה! מציל עני מחזק ממנו, ועני ואביון מגזלו". (תהלים לה י) מי ידמה לך ומי ישנה לך ומי יערה לך - האל הגדול, הגבור והנורא, אל עליון, קנה שמים וארץ. נהללך ונשבחה ונפארה ונברך את שם קדשך, כאמור: "לדוד - ברכי נפשי את יי, וכל קרבי את שם קדשו".

האל בתעצמות עזה, הגדול בכבוד שמך, הגבור לנצח והנורא בנוראותיה, המלך היושב על כסא רם ונשא.

שוכן עד מרום וקדוש שמו. וכתוב: "רננו צדיקים ביהוה לישרים נאנה תהלה".

בפי ישרים תתהלל, ובדברי צדיקים תתברך, ובלשון חסידים תתרום, ובקרב קדושים תתקדש. ובמקהלות רבבות עמך בית ישראל ברנה יתפאר שמך, מלפנו, בכל דור ודור,

שָׁכַן חֹבֵת כָּל הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, לְהוֹדוֹת, לְהַלֵּל, לְשַׁבַּח, לְפָאֵר, לְרוֹמֵם, לְהַדָּר, לְנַצַּח, לְבָרֵךְ, לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס, עַל כָּל דְּבָרֵי שִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן יִשִׁי עַבְדְּךָ, מְשִׁיחֶךָ.

וּבְכֹן, יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מְלֻכְנוּ, הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, כִּי לָךְ נָאָה, יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ: שִׁיר וְשִׁבְחָה, הַלֵּל וְזִמְרָה, עֹז וּמְשָׁלָה, נֶצַח, גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה, תְּהִלָּה וְתַפְאֶרֶת, קִדְשָׁה וּמְלָכוּת. בְּרִכּוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשְׁמֶךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ, וּמַעֲוֹלָם וְעַד עוֹלָם אֲתָה אֵל.

יְהַלְלוּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ כָּל מַעֲשֵׂיךָ, וְחִסְדֵיךָ צְדִיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנְךָ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׁבְּחוּ וַיְמַלִּיכוּ אֶת שְׁמֶךָ מְלֻכְנוּ, כִּי לָךְ טוֹב לְהוֹדוֹת וּלְשַׁמֵּךְ נָאָה לְזַמֵּר, כִּי מַעֲוֹלָם וְעַד עוֹלָם אֲתָה אֵל. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בְּתַשְׁבְּחוֹת.

שתיית כוס יין

הסבה

משימה לכולם!

המשתתפים שעדיין לא שתו כוס רביעית מברכים על הכוס הרביעית:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן.

שותים את כוס היין בהסבה.

לאחר שתיית היין מברכים ברכה אחרונה על היין, ברכה המכונה "מעין שלוש":

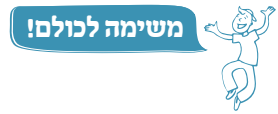
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן, עַל תְּנוּבַת הַשְּׂדֵה וְעַל אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה וּרְחֻבָּה שְׂרָצִית וְהַנְחַלְתָּ לְאַבוֹתֵינוּ לֶאֱכֹל מִפְרֵיהָ וּלְשַׁבַּע מִטוֹבָה.

רַחֵם נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ וְעַל מִזְבְּחֶךָ וְעַל הַיְכָלְךָ.

וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהֲרָה בְיָמֵינוּ, וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ וְשִׁמְחָנוּ בְּבִנְיָנָה וְנֹאכַל מִפְרֵיהָ וְנִשְׁבַּע מִטוֹבָהּ וְנִבְרַכְךָ עָלֶיךָ בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה (בְּשֶׁבֶת): וּרְצָה וְהַחֲלִיצָנוּ בְּיוֹם הַשְּׁבֵת הַזֶּה) וְשִׁמְחָנוּ בְּיוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה, כִּי אַתָּה יְיָ טוֹב וּמְטִיב לְכָל וְנוֹדָה לָךְ עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרֵי גִפְנָה. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרֵי גִפְנָה.

נְרֵצָה וּפְיוּטִים נוֹסְפִים

בקהילות רבות מקובל להוסיף את הפיוטים: "וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה", "וְאַמְרָתֶם זָבַח פֶּסַח", "כִּי לֹא נִאָּה", "אֲדִיר הוּא".

ויהי בחצי הלילה:

מִשְׁתַּכַּר בְּכָלִי קִדְשׁ נִהְרַג בּוֹ בַלַּיְלָה,
נוֹשַׁע מִבּוֹר אַרְיוֹת פּוֹתֵר בַּעֲתוֹתַי לַיְלָה,
שׁוֹנֵאָה נָטַר אַגְנֵי וְכַתֵּב סִפְרִים בַּלַּיְלָה,
וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה.

עוֹרֶרֶת נִצְחָה עָלָיו בְּנִדְד שְׁנַת לַיְלָה,
פּוֹרָה תְּדַרְוֶה לְשׁוֹמֵר מֵה מְלִילָה,
צָרַח כְּשׁוֹמֵר וְשׁוּחַ "אֶתָּא בְּקֶר וְגַם לַיְלָה",
וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה.

קָרַב יוֹם אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה,
רָם הוֹדַע כִּי לָהּ הַיּוֹם אֵף לָהּ הַלַּיְלָה,
שׁוֹמְרִים הִפְקִד לְעִירָה כָּל הַיּוֹם וְכָל
הַלַּיְלָה,
תָּאִיר כְּאוֹר יוֹם חֲשֻׁכַת לַיְלָה,
וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה.

וּבִכֵּן וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה

אֲז רֹבב נְסִים הִפְלֵאתָ בַלַּיְלָה,
בְּרֹאשׁ אֲשֶׁמֹרֶת זֶה הַלַּיְלָה,
גַּר צָדֵק נִצְחָתוֹ כְּנִחְלָק לוֹ לַיְלָה,

וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה.

דִּנְתָּ מִלֶּךָ גֶּרֶר בְּחֵלֹם הַלַּיְלָה,
הִפְחַדְתָּ אֲרָמִי בְּאִמְשׁ לַיְלָה,
וַיִּשׁוּר יִשְׂרָאֵל לְמִלְאָךָ וַיּוֹכַל לוֹ לַיְלָה,

וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה.

זָרַע בְּכוֹרֵי פֶתְרוֹס מִחֻצְתָּ בַחֲצֵי הַלַּיְלָה,
חִילָם לֹא מִצְאוּ בְּקוֹמָם בַּלַּיְלָה,
טִיסַת נְגִיד חֲרֻשַׁת סְלִית בְּכוֹכְבֵי לַיְלָה,
וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה.

יַעֲץ מְחַרֵּף לְנוֹפֵף אוֹוִי, הוֹבֵשֶׁת
פְּגָרִיו בַּלַּיְלָה,
כְּרַע בַּל וּמִצְבוֹ בְּאִישׁוֹן לַיְלָה,
לְאִישׁ חֲמוּדוֹת נִגְלָה רַז חֲזוֹת לַיְלָה,
וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה.

משימה לכולם!

ואמרתם זבח פסח:

מִסְגֶּרֶת סָגְרָה בְּעֵתוֹתַי פֶּסַח,
נִשְׁמְדָה מִדֵּינָן בְּצִלְלֵי שְׁעוּרֵי עֹמֵר פֶּסַח,
שׁוֹרְפוֹ מִשְׁמַנֵּי פוֹל וְלוֹד בִּיקֵד יְקוֹד פֶּסַח,
וְאִמְרֹתֶם זֶבַח פֶּסַח.

”עוֹד הַיּוֹם בְּנֵב לַעֲמוּד” עַד גְּעָה
עוֹנֵת פֶּסַח,
פֶּס יַד כְּתָבָה לְקַעֲקַע צוֹל בְּפֶסַח,
צָפָה הַצְּפִית עֶרֶוֹךְ הַשְּׁלַחֵן בְּפֶסַח,
וְאִמְרֹתֶם זֶבַח פֶּסַח.

קָהַל כְּנִסָּה הַדְּסָה לְשֵׁלֶשׁ צוּם בְּפֶסַח,
רֹאשׁ מִבֵּית רִשָּׁע מִחֲצַתָּ בַעֲץ
חֲמֻשִׁים בְּפֶסַח,
שְׁתֵּי אֱלֹהִים רָגַע תְּבִיא לְעוֹצִית בְּפֶסַח,
תַּעֲזוּ יְדֵי וְתָרוּם יְמִינְךָ כְּלִיל הַתְּקַדָּשׁ
חַג פֶּסַח,
וְאִמְרֹתֶם זֶבַח פֶּסַח.

וּבְכֵן, וְאִמְרֹתֶם זֶבַח פֶּסַח
אֲמַץ גְּבוּרוֹתֶיךָ הַפְּלֹאֶת בְּפֶסַח,
בְּרֹאשׁ כָּל מוֹעֲדוֹת נְשֹׂאתָ פֶסַח,
גְּלִיתָ לְאֶזְרָחֵי חֲצוֹת לַיִל פֶּסַח,
וְאִמְרֹתֶם זֶבַח פֶּסַח.

דָּלַתְיוֹ דְּפַקְתָּ כָּחֵם הַיּוֹם בְּפֶסַח,
הִסְעִיד נּוֹצְצִים ”עֲגוֹת מִצּוֹת” בְּפֶסַח,
”וְאַל הַבְּקֹר רֹץ” זָכַר לְשׁוֹר עֶרְוֶה פֶסַח,
וְאִמְרֹתֶם זֶבַח פֶּסַח.

זוֹעֲמוֹ סְדוּמִים וְלוֹהֵטוֹ בָּאֵשׁ בְּפֶסַח,
חֲלָץ לוֹט מֵהֶם וּמִצּוֹת אָפָה בְּקֶץ פֶּסַח,
טֹאטֹאֶת אֲדַמַּת מֶף וְנֶף בְּעֶבְרָה בְּפֶסַח,
וְאִמְרֹתֶם זֶבַח פֶּסַח.
יְהִי, רֹאשׁ כָּל אֹן מִחֲצַתָּ בְּלִיל שְׁמוֹר פֶּסַח,
כְּבִיר, עַל בֵּן בְּכוֹר פֶּסַחָתָּ בְּדָם פֶּסַח,
לְבִלְתִּי תֵת מִשְׁחִית לְבֹא בְּפִתְחֵי בְּפֶסַח,
וְאִמְרֹתֶם זֶבַח פֶּסַח.

כי לו נאה:

כי לו נאה, כי לו נאה

אדיר במלוכה, בחור כהלכה, גדודיו יאמרו לו:
לה ולה, לה כי לה, לה אף לה, לה יי הממלכה, כי לו נאה, כי לו נאה.

דגול במלוכה, הדור כהלכה, ותיקיו יאמרו לו:
לה ולה, לה כי לה, לה אף לה, לה יי הממלכה, כי לו נאה, כי לו נאה.

זכאי במלוכה, חסין כהלכה, טפסריו יאמרו לו:
לה ולה, לה כי לה, לה אף לה, לה יי הממלכה, כי לו נאה, כי לו נאה.

יחיד במלוכה, כביר כהלכה, למודיו יאמרו לו:
לה ולה, לה כי לה, לה אף לה, לה יי הממלכה, כי לו נאה, כי לו נאה.

מושל במלוכה, נורא כהלכה, סביביו יאמרו לו:
לה ולה, לה כי לה, לה אף לה, לה יי הממלכה, כי לו נאה, כי לו נאה.

עניו במלוכה, פודה כהלכה, צדיקיו יאמרו לו:
לה ולה, לה כי לה, לה אף לה, לה יי הממלכה, כי לו נאה, כי לו נאה.

קדוש במלוכה, רחום כהלכה, שנאניו יאמרו לו:
לה ולה, לה כי לה, לה אף לה, לה יי הממלכה, כי לו נאה, כי לו נאה.

תקיף במלוכה, תומך כהלכה, תמימיו יאמרו לו:
לה ולה, לה כי לה, לה אף לה, לה יי הממלכה, כי לו נאה, כי לו נאה.

משימה לכולם!

אדיר הוא:

כפִּיר הוא, למוֹד הוא, מְלַךְ הוא יבְּנֶה
בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב.
בְּמֵהָרָה, בְּמֵהָרָה, בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב.
אֵל בָּנֵה, אֵל בָּנֵה, בָּנֵה בֵּיתְךָ בְּקָרוֹב.
נוֹרָא הוא, סָגִיב הוא, עֲזוּז הוא יבְּנֶה
בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב.
בְּמֵהָרָה, בְּמֵהָרָה, בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב.
אֵל בָּנֵה, אֵל בָּנֵה, בָּנֵה בֵּיתְךָ בְּקָרוֹב.
פוֹדֶה הוא, צְדִיק הוא, קְדוֹשׁ הוא יבְּנֶה
בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב.
בְּמֵהָרָה, בְּמֵהָרָה, בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב.
אֵל בָּנֵה, אֵל בָּנֵה, בָּנֵה בֵּיתְךָ בְּקָרוֹב.
רְחוּם הוא, שְׂדֵי הוא, תְּקִיף הוא יבְּנֶה
בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב.
בְּמֵהָרָה, בְּמֵהָרָה, בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב.
אֵל בָּנֵה, אֵל בָּנֵה, בָּנֵה בֵּיתְךָ בְּקָרוֹב.

אֲדִיר הוא, יבְּנֶה בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב.
בְּמֵהָרָה, בְּמֵהָרָה, בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב.
אֵל בָּנֵה, אֵל בָּנֵה, בָּנֵה בֵּיתְךָ בְּקָרוֹב.
בְּחֹר הוא, גְּדוֹל הוא, דָּגוּל הוא יבְּנֶה
בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב.
בְּמֵהָרָה, בְּמֵהָרָה, בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב.
אֵל בָּנֵה, אֵל בָּנֵה, בָּנֵה בֵּיתְךָ בְּקָרוֹב.
הַדוּר הוא, וְתִיק הוא, זְכָאי הוא יבְּנֶה
בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב.
בְּמֵהָרָה, בְּמֵהָרָה, בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב.
אֵל בָּנֵה, אֵל בָּנֵה, בָּנֵה בֵּיתְךָ בְּקָרוֹב.
חֶסֶד הוא, טְהוֹר הוא, יְחִיד הוא יבְּנֶה
בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב.
בְּמֵהָרָה, בְּמֵהָרָה, בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב.
אֵל בָּנֵה, אֵל בָּנֵה, בָּנֵה בֵּיתְךָ בְּקָרוֹב.

הגדה של פסח וְאֵנֶדֶת נכתבה כדי לתת בליל הסדר **מקום לכולם**. ההגדה מקדמת ליל סדר משלב. סדר שאליו כולם מוזמנים בלי קשר לקשיים, לאתגרים ולמוגבלויות שאיתם אנחנו מתמודדים במהלך חיינו.

הגדה זו נועדה לתת לכם, אנשים עם צרכים מיוחדים, חברים ובני משפחה, כלים והזדמנות לקיים ליל סדר מאפשר ומכיל שבו לכולם יש חלק חשוב, והכול תוך הבנה עמוקה של הצרכים והייחודיות של כל אחד מאיתנו.

מתוך המבוא להגדה:

”סיומה של מלחמת העולם השנייה לא הוביל ליציאה לחירות של אנשים עם מוגבלות. עד לפני כמה שנים נגזר על אדם עם קושי שכלי או נפשי שינודה מהקהילה, יורחק ממוסדות התרבות שלה ומחיי החברה שלה, וכמובן, ימשיך לחיות בגטאות. בשנים האחרונות הגטאות החברתיים האלו הולכים ונשברים. ואנחנו רואים תהליך מתמשך ומבורך של ”יציאת מצרים” לאנשים עם צרכים מיוחדים. הגטאות הפיזיים, בתהליך איטי, הולכים ונסגרים ואנשים עם מוגבלות יכולים לגור גם בקהילה כאחד האדם. כך, בכל יום שעובר יש עוד אדם עם קושי שכלי, תקשורתי, פיזי או נפשי שיכול לראות הצגה עם כולם, ללמוד כמו כולם, ולחיות בקהילה עם כולם.

ההגדה של פסח שלפניכם היא צעד נוסף ביציאת מצרים המודרנית הזו.”